

A Study on The Mutual Correspondence of Nusret Merdan and Mehmet Ömer Kazancı Titled *Hüzün Martıları*

Dr. Rawyar Abbas Jaafar al-Jabbari,
Kirkuk University, Faculty of Humanities Education, Department of Turkish
Language
rawyarabbas@uokirkuk.edu.iq
(ORCID ID: 0000- 0001-7235- 4367)

Copyright (c) 2024 (Rawyar Abbas Jaafar al-Jabbari)

DOI: <https://doi.org/10.31973/77977t71>

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](#).

Abstract:

Nusret Merdan and Mehmet Ömer Kazancı, are the founders of the *Şafak* “Dawn” poetry movement or community, who playpen in many literary genres of Modern Iraqi Turkmen Literature, have written down the themes of individual and social daily (positive-passive) life in their mutual correspondence in *Hüzün Martıları* “Seagulls of Sorrow”. Both poets have been fed and raised with many folk cultures since childhood and have had the opportunity to closely observe the traditions and customs of the Iraqi Turkmen society. The review that covered for the mutual correspondence work entitled The *Hüzün Martıları* which will be examined based on the published works of Siham Zengi, Yasemin Kot and Funda Kara.

Keywords: *Hüzün Martıları*, Literature, Mehmet Ömer Kazancı, Letter, Modern Iraqi Turkmen

**Nusret Merdan ile Mehmet Ömer Kazancı'nın *Hüzün Martıları*
Başlıklı Karşılıklı Mektuplaşmaları Üzerine Bir İnceleme**

Dr. Rawyar Abbas Jaafar al-Jabbari, Kerkük Üniversitesi, İnsanî

Bilimler Eğitim Fakültesi, Türkçe Bölümü,

rawyarabbas@uokirkuk.edu.iq

(ORCID ID: 0000- 0001-7235- 4367).

ÖZET

Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nın birçok edebî türünde kalem oynatan *Şafak* şiir hareketi veya topluluğunun kurucularından olan Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı, *Hüzün Martıları* adlı eserde karşılıklı mektuplaşmalarında bireysel ve toplumsal günlük (pozitif-pasif) hayat temalarını kâğıda dökmüşlerdir. Her iki şair, çocukluktan beri birçok halk kültürü ile beslenip yetişerek Irak Türkmen toplumunun gelenek ve göreneklerini yakından izleme fırsatını elde etmişlerdir. *Hüzün Martıları* başlıklı karşılıklı mektuplaşma eseri için ele aldığımız inceleme; Siham Zengi, Yasemin Kot ve Funda Kara'nın yayınlanmış çalışmalarından hareketle incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Hüzün Martıları*, Mehmet Ömer Kazancı, Mektup, Modern Irak Türkmen Edebiyatı, Nusret Merdan.

GİRİŞ:

Mektup, Arapça kökenli bir sözcüktür ve eş anlamı ise “name”dir. Bu kelimenin kullanışı hem Kürtçede hem de Farsçada görülür. Mektup veya name sözcüğünün Batı Edebiyatı'ndaki karşılığı “letter” sözcüğüdür. Türk Dili Kurumu'nun *Türkçe Sözlük*'ünde mektup “Arapça, bir şeyi haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için, birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt” name diye tanımlanır (Haluk; 2009: 1364). Yine aynı kurumdan 2014 yılında basılan *Ferheng (Kurdî-Tirkî)* isimli esere göre Kürtçe “name” mektup anlamına gelir (Karademir vs.; 2014: 201). Buna ek olarak Abdullah Ekici tarafından hazırlanan *Ferheng (Sorani-Kurmanji-Tirkî)* eserde de “name”, “mektup” anlamını vermiştir. Bu tanımlardan yola çıkarak mektuplaşmak veya nameleşmek; “karşılıklı mektup yazmak ve

göndermek” (2004: 486& Haluk; 2009: 1364) anlamı verir. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere mektup bir iletişim aracıdır. Başka bir yerde bulunan bir kişiye, bir topluluğa ya da bir kuruma, bir amacı bildirmek için yazılan yazıdır. En eski haberleşme araçlarından biridir. Eski çağlarda elden (atlı ulaklarla) veya güvercin vd. hayvanlarla gönderilen mektup, yakın zamanlarda postayla, şimdilerde ise internetten e-postayla gönderilmektedir (Şahin; 2023: 71). Yazılan nameler çeşit açısından ikiye ayrılır ve bunlar:

İlki özel mektup; resmî olmayan teşekkür mektubu, davet mektubu, mazeret, tebrik mektubu, sempati gösterme mektubu, seyahat mektubu, sağlık mektubu, asker mektubu, aşk vs. konularla ilgili mektuplardır (Parlatır; 2014; XVI). İkincisi ise iş mektubu; herhangi bir iş amacıyla şahıs, kurumlara resmî ya da özel kuruluşlara yazılan mektuplardan (Ateş; 2007: 333) ibarettir.

Mektup veya nema, aslında bir edebiyat türü olmamakla birlikte, ediplerin ya da edebiyat zevki gelişmiş insanların elinden çıkan bazı mektuplar, edebî birer metin değeri taşıyabilir (Ateş; 2007: 333). Edebî bir tür olarak mektubun çok uzun bir geçmişi vardır. Bugünün en somut numunelerinden olan Mısır Firavunlarının diplomatik mektupları MÖ 15-14 yüzyıllar ile Hitit Krallarının Hattuşa (Boğazköy) arşivinde bulunan mektuplarıdır (Şahin; 2023: 71). Eski Anadolu’da MÖ kalma Asurlu hanımların mektupları bugüne ulaşmıştır.

Eski Yunan’da ve Roma’da ahlakî, felsefî ve edebî konularda manzum veya daha çok mensur, kime hitap ettiği belli olmayan veya hayali bir kişiye mektup (Parlatır; 2014; XV) yazılmıştır. Adı geçen mektuplarda türlü konu ve üsluplara başvurulmuştur.

Doğu Edebiyatı’nda mektup cahiliye döneminde İÖ Arap nesir edebiyatının önemli bir türü olarak ortaya çıkmıştır. Ancak İslamiyet’in ilk yıllarında ana hatlarıyla çizilmiş bir mektup vesikası yok denecek kadar azdır. Fakat Hz. Muhammed (sav) efendimizin İran Hükümdarı Kısra’ya, Rum Kayseri’ne ve Mısır Meliki Mukavkıs’a gönderdiği İslam’a çağrı mektupları dikkat çekici mektup örneklerinden bazılarıdır. Böylece Müslümanlar ve edebiyatçılar arasında mektup, adeta süslü nesir örnekleri olmuştur. Hatta İmam

Rabbanî, Gazali, Hazreti Mevlâna, Muhyiddin-i Arabî gibi büyük entelektüeller (Parlatır; 2014; XV) ve veliler için mektup, düşüncelerini anlatmalarının yanında bir eğitim, terbiye vasıtası olarak kullanılmıştır.

Türk Edebiyatı'nda ilk mektuplar, Divan Edebiyatı'nda mektup adıyla kitaplaştırılmış veya "münşeât" denilen eserlerde yer almıştır. Bunlar süslü, dili çok ağır mektuplardan ibarettir (Şahin; 2023: 71). Feridun Bey'in derlediği *Münşeât*, bunların en meşhur örneklerinden biridir. Bu "münşeât" mecmualarında edebiyatçıların mektupları da bulunmaktadır. XVI. yüzyıl şairi Fuzuli'nin Nişancı Celâlzâde Mustafa Çelebî'ye yazdığı *Şikâyetnâme*'si bu türün tanınmış ve güzel örneklerindedir (Parlatır; 2014; XVI). Tanzimat'tan sonra Yeni Türk Edebiyatı'nda mektup dili (Şahin; 2023: 71) daha çok sadeleşmiş ve doğallaşmıştır. Bilhassa Tanzimat dönemine ait olan iki özel mektup Akif Paşa'nın 1846 yılında basılan *Münşeât-ı el Hac Akif Efendi* adlı eseridir. İbrahim Şinasi'nin annesine yazdığı mektuplar da bu dönemde dikkat çeken örneklerdendir. Bununla beraber Namık Kemal'in *Numune-i Edebiyat-ı Osmaniyeye* isimli eseri Abdülhak Hamit'in mektupları, Ali Ekrem Bolayır'ın Suut Kemal'e yazdığı mektuplar, Tevfik Fikret'in, Ömer Seyfettin'in, Ziya Gökalp'in, Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun mektupları da yayınlanmıştır. Ahmet Haşim ve Hüseyin Rahmi'nin seyahatlerdeki izlenimleri de mektup hâlinde yayınlanmıştır. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde Cahit Sıtkı'nın askerliğinde arkadaşlarına yazdığı mektuplar, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Antalyalı Genç Kıza Mektup* başlıklı mektubu, Nazım Hikmet'in *Oğlum Canım Evladım Memedim* adlı mektupları, Kemal Tahir'in *Mapushaneden Mektupları*, Mehmet Kaplan'ın arkadaşlarına yolladığı mektuplar, özellikle Orhan Okay'la yazışmaları önemlidir. Bu hâliyle mektup, sahibinin sadece ailevi, sosyal, psikolojik durum ve konularına değil, fikir ve sanat olaylarına da (Parlatır; 2014; XV) ışık tutmaktadır.

Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nda da mektup veya name diğer İslamistan, Türkistan, Doğustan, Batıstan vs. edebiyatlarına göre çok az ilgi görmüş edebî türlerden biridir. Mektup, eski bir edebî tür olmasına rağmen Irak Türkmen edebiyatçılarının dikkatini

cezbetmemiştir. Sanat adamlarının edebiyat gündemini paylaştıkları veya edebî ürünlerini bu tür aracılığıyla okura yansıttıkları mektubun bu coğrafyada kendine yeteri kadar alan bulamamış olması ilginçtir. Ancak *Kardeşlik*, *Altun Köprü* ve *Kardaşlık* gibi dergilerde Haşim Nahit Erbil, Reşit Bostancı, Salah Nevres, Acar Okan, Bahattin Akasya (Salihî), Mehmet Ömer Kazancı ve Nusret Merdan Modern Irak Türkmen Edebiyatı'na mektup türüyle katkıda bulunmuşlardır. Çeşitli süreli yayınlarda yer alan örneklerden sonra Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nda mektup türünde verdiği örnekleri kitaplaştıran ilk isim Acar Okan'dır (al-Jabbari; 2021: 47). *Irak Türkmeni Gençlere Mektuplar* ve *Yesevî Torunlarına Mektuplar* başlıkları altında yayımlanan iki eserden sonra Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı; *Hüzün Martıları 1996-2004* adıyla karşılıklı mektuplaşmalarını bir kitapta toplamışlardır. Mektup, Irak Türkmen edipleri arasında olukça az ilgi görmesine rağmen; Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı 2010 yılında *Hüzün Martıları* başlığı altında kitaplaştırılan "Karşılıklı Mektuplaşmalar 1996-2004" ile Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nda mektup türünün gelişmesine bir nebze olsa da katkı sunmuşlardır.

Nusret Merdan:

Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nın tanınmış edip, akademisyen ve gazetecilerinden Nusret Merdan 1 Temmuz 1948 tarihinde Kerkük'ün Küçük Yakası'ndaki Begler Mahallesi'nde doğdu. 24 Nisan 2024 tarihinin pazar günü anne-baba diyarından uzak olarak ikamet ettiği İsviçre'nin başkenti Cenevre'de kendi evinde hayata gözlerini yumdu. Kronik rahatsızlığından vefat eden Nusret Merdan Kerküklü Kara Ali Merdan ailesi akademik, kültür ve edebî sahada tanınan ailelerdendi. Zikredilen ailenin öne çıkan kişilerinden; ağabeyi Albay Doktor Mehmet Merdan, hukukçu akademisyen kimliği ve edipliği, Behçet Merdan ise eğitimci ve şair kimliğiyle -şiiirde "Gamgin" mahlasını kullanır- öne çıkmıştır. Babasının izinden giden Leyla Merdan edebî sahada kardeşleri gibi tanınan biridir. Nusret Merdan; ilk, orta ve lisesi tahsillerini doğduğu şehirde bitirdi. Lisans öğrenimini tamamlamak üzere İzmir'e gitmiş, burada bulunan Ege Üniversitesi, İktisat ve İdari Bilimler Fakültesi'nden mezun oldu.

Akabinde Ankara Üniversitesi'nin FBE'de İdari Bilimler alanında yüksek lisansa başlamış ve bu programdan 26 Ocak 1981'de mezun olmuştur. Devamında ancak Hollanda'da bulunan Lahey Üniversitesi'nde 28 Ağustos 2009 tarihinde doktora unvanını aldı. Arapça, Türkmençe ve Türkçe ile yazılan bazı edebî eserleri; Arapça, Kürtçe, İngilizce gibi dillere de çevrilmiştir. Nusret Merdan'ın ürünleri; şiir, öykü, roman, tiyatro, mektup, çeşitli araştırma ve tercümelere ibarettir.

Mehmet Ömer Kazancı:

Bağdat Üniversitesinden emekli, Ziraat Mühendisliği öğretim üyesi Prof. Dr. Mehmet Ömer Kazancı 27 Nisan 1952 tarihinde veya 1 Temmuz 1952 tarihinde Kerkük'ün Büyük Yakası'nda yer alan Piryadi Mahallesi'nde gözlerini dünyaya açtı. İlk, orta ve lise tahsilini doğduğu şehirde bitirdikten sonra Bağdat Üniversitesi, Ziraat Mühendisliğini dört akademik yılla 1975'te tamamladı. Yüksek lisans ve doktora eğitimini mezun olduğu Bağdat Üniversitesi Ziraat Mühendisliğinde 1978-1998 yıllarında tamamladı. Üniversitede 35 yıl çalıştıktan sonra yaş sınırından dolayı profesör unvanı ile 2017 yılında emekliye ayrıldı. Prof. Dr. Mehmet Ömer Kazancı'nın en büyük özelliği kendi uzmanlık alanı dışında Modern Irak Türkmen Edebiyatı sahasında çeşitli araştırmalar yapıp bunları kitap, makale, mektup, yazı veya bildiri olarak yayımlamasıdır. Türkmençe, Arapça ve Türkçe ile yazılan bazı ürünleri; Arapça vs. dillere de çevrilmiştir. Mehmet Ömer Kazancı'nın eserleri; şiir, hikâye, tiyatro, mektup, araştırma, deneme ve çevirilerden oluşur. Kazancı hayatta olup edebi eserler üretmeye devam etmektedir.

İNCELEME:

Bu çalışmada Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nın nesir edebî türünde yer alan ilk basılan karşılıklı mektuplaşma örneği olan *Hüzün Martıları* isimli eserin künyesi, Yeni Türk Edebiyatı'ndaki mektuplarıyla karşılaştırması, şiir, özel isim, dil ve üslup incelenmesi yapılmaktadır.

1. Eserin Künyesi:

Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nın mektup edebî türünde ürün veren Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı, *Hüzün Martıları* adlı ilk ve son karşılıklı mektuplaşma eserini yazmışlardır. Kitapta yer alan 23 karşılıklı mektup aidiyet bakımından ikiye ayrılır ve bunlar da:

Birincisi 12 mektup olup Mehmet Ömer Kazancı tarafında kaleme alınmıştır. Kalan 11 mektup ise Nusret Merdan tarafından yazılmıştır. Dil açısından, bu 23 mektuba bakılırsa 22 mektup Irak Türkmen Türkçesi (Arap alfabesi) ile yazılmış ve sadece 16 Temmuz 2000 tarihli Kazancı'nın acil mektubu üzerine Nusret Merdan 10 Ağustos 2000 tarihli mektubunu Arapça olarak kaleme alarak yanıtlamıştır.

Mekân bakımından mektupların yazıldığı yerlere bakılırsa Kazancı'nın 22 mektubu başkent Bağdat'ta yazılmış olup, Nusret Merdan, ilk mektubu Morlon ve diğer 10 mektubu ise İsviçre'nin başkenti Cenevre'de kaleme almıştır.

Zaman açısından karşılıklı mektuplara bakılırsa sekiz yıl süren iki yakın dostun mektuplaşmaları görülür. Bu mektuplaşmanın ilk mektubu başkent Bağdat'ta 9 Nisan 1996 tarihinde Mehmet Ömer Kazancı tarafından kaleme alınmış ve yine son mektup Bağdat'ta 16 Haziran 2004 tarihinde Kazancı tarafından noktalanmıştır.

Konu yönünden mektuplara bakılırsa iki dost yazarın 1996-2004 yılları arasında yazılan karşılıklı mektuplarını kapsamaktadır. İkisinin de duygularını doruk noktasında yaşadıkları anlarda yazılan bu mektuplar, yazarların kişisel hüznü yanında, toplumsal kaygıları ve Irak'ın geçirdiği o buhranlı dönemde iki yazarın dönemdeki görüşlerini ve Modern Irak Türkmen Edebiyatı'na dair, o dönemde olup bitenlere karşı, tanılarını en yalın ve vurucu bir dille mektuplarında dile getirilmişler (Beyatlı; 2010: 19). Bunlara ek olarak karşılıklı mektuplarda Modern Irak Türkmen Edebiyatı ve edipleri karşılaştıkları baskı, sıkıntı, sansür, kargaşa, yetersizlik, edebiyatçı çekişmeleri, ehliyetsiz, süreli yayın veya matbuat (dergi, gazete, kitap) kıtlığı vs. sıkıntıları iki dostun karşılıklı mektuplarında rahatlıkla fark edilmektedir. *Hüzün Martıları* adlı karşılıklı mektuplaşma kitabı resmî Irak Türkmençesi'nin (standart Türkiye

Türkçesi'nin) Latin harflerine ilk aktaran ve hazırlayan Mehmet Ömer Kazancı'dır. Böylece Latin alfabeli ilk nüshası 2010 yılında Kerkük'te 118 sayfa olarak basılmıştır. Kitapta kronolojik bir şekilde sıralanan mektuplardan önce, "Önsöz", "Dr. Nusret Merdan" ve "Prof. Dr. Mehmet Ömer Kazancı'nın özgeçmişleri, eseri hazırlayan tarafından yazılmıştır.

2. *Hüzün Martıları*'nın, Yeni Türk Edebiyatı'ndaki Mektuplarla Karşılaştırması:

"Sözlü ve yazılı anlatımda, düşünceyi geliştirmek, söylenileni inandırıcı kılmak için, birbiriyle ilişkili" (Püsküllüoğlu; 2015: 80) iki varlık, kavram veya herhangi iki şeyi, ortak olan ya da olmayan yönleriyle karşılaştırarak incelenmesidir. Irak Türkmenleri, evrendeki diğer Türk soylarıyla ya aynı toprakta veya komşu ülkelerdeki Türklerle kültürel, sosyal vs. zeminlerde evrimleşmişlerdir. Bu bağlamda edebiyat açısından bakıldığında, Modern Irak Türkmen Edebiyatı ile Yeni Türk Edebiyatı arasında edebî türlerin az farkı ve birçok benzerlikleri vardır. Tür (nazım-nesir), konu, tema, üslup, dil, hitabet, tarz gibi edebiyatta kalem oynatılan çeşitler örnek olarak gösterilebilir. Edebiyatın mektup edebî türünde ortak eser veren Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı'nın söz konusu *Hüzün Martıları* adlı ilk karşılıklı mektuplaşmalarında yer alan şiirlere bakıldığında, Yeni Türk Edebiyatı'nın mektup edebî türünde kalem oynatan Aşık Veysel, Bedri Rahmi Eyüpoğlu, Cahit Sıtkı Tarancı, Mehmet Kaplan, Mithat Cemal Kuntay, Necmettin Halil Onan, Yahya Kemal Beyatlı gibi yazarlara ait mektuplarla aynı özellikleri taşımaktadır.

Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı'nın, *Hüzün Martıları* adlı karşılıklı mektuplaşmaları, Yeni Türk Edebiyatı'nın önemli romancılarından biri olan Halide Edip Adıvar'ın mektubuna birkaç açıdan benzemesiyle de dikkat çekmektedir. Bu benzerlikler ise tarih, sevinç ve gelen mektuba hemen yanıt yazılmasıdır. Örnek olarak eserde yer alan Nusret Merdan, 27 Ağustos 1999 tarihinde İsviçre başkenti Cenevre'de Mehmet Ömer Kazancı'ya yazdığı; "sevgili ve aziz kardeşim. Mehmet Ömer Kazancı; mektubunu on dakika önce aldım. Saat sabah 10:30 ve hemen cevap yazmaya koyuldum. Bundan

önceki iki uzun mektubunu da aldım” (Kazancı; 2010: 71) mektubunu, Halide Edip Adivar’ın, “sevgili Adnan. 24 Tarihli mektubunun geldi. Hemen yazıyorum” (Parlatır; 2014; 45) yazdığı mektubla aynı hususları taşımaktadır.

Edebiyatın edebî çeşitleri açısından bakıldığında, Kazancı 16 Haziran 2004 tarihinde başkent Bağdat’ta Nusret Merdan için kaleme aldığı aşağıdaki mektubu: “Nusret Kardeşim: bu mektupla birlikte 2003 yılının ilk aylarında yani Amerikalıların memlekete sokulmasından yaklaşık bir ay önce, kendi hesabıma bastırduğım “Bir Ömür Yetmiyor Ki” adlı son şiir kitabımı gönderiyorum. Gelecek için, Allah ömür vermişse, hele tatil sürecinden yararlanarak, birkaç proje düşünüyorum. Bunların birkaç tanesi öykücülüğümüz ile ilgili (Kazancı; 2010: 118), Yeni Türk Edebiyatı’nın önemli ediplerinden olan Sait Faik Abasıyanık’ın; 4 Ocak 1936 tarihinde İstanbul’da ele aldığı: “Çok Aziz Kardeşim. Size bu mektubumla beraber bir hikâye de gönderiyorum” (Parlatır; 2014; 143) ve Reşat Nuri Güntekin’in; 2 Kasım 1943 tarihinde başkent Ankara’da yazdığı: “Kardeşim Muhsin, sana bu mektubumla beraber birde defter gönderiyorum. Bu bir piyestir” (Parlatır; 2014; 82) mektuplarıyla tarihî, edebiyat, samimiyet, dostluk, edebî bir ürün gönderme vs. benzerliklerle dikkat çekmektedir.

Duygu bakımından seyredildiğinde, Nusret Merdan 26 Nisan 1996 tarihinde Morlon şehrinde iken Mehmet Ömer Kazancı’nın ilk mektubu eline geçince ona yazdığı: “can yoldaşım, kalemdeşim, kahirdaşım, kardeşim Mehmet Ömer Kazancı, bu sabah 26 Nisan 1996 o güzel, o tadına doyumaz, o adın, o yüzün kadar güzel, sıcak yüreğinin duyguları her kelimedede, her satırda açığa vuran mektubunu aldım... Mektubunla sevinçlerin doruğuna çıktığımı söylersem sana, inan bana. Sevincimden gözyaşları döktüğümü söylersem, inan bana” (Kazancı; 2010: 17) Yeni Türk Edebiyatı’nın birçok türünde kalem oynatan Seyfettin Başçılar 19 Kasım 1994 tarihinde yazdığı; “Sevgili Mehmet Bey (Mehmet Çınarlı), 7 Kasım 1994 günlü mektubunuzu aldım. Sevindim” (Parlatır; 2014; 240) mektubuna dil, yakınlık, mutluluk, tarihi detayı vs. bakımından aralarındaki duygu benzerliği fark edilebilir.

3. Şiir:

Yeni Türk Edebiyatı'nın şiir edebî türünde kalem oynatan ustalarından biri olan Yahya Kemal Beyatlı *Edebiyâta Dâir* isimli eserinde şiir veya nazımı şöyle açıklamaktadır: “kalbden geçen bir hâdisenin lisan hâlinde tecelli edişidir; hissin birdenbire lisan oluşu ve lisan hâlinde kalışıdır” (Kemal; 2017: 48). Ahmet Hamdi Tanpınar da benzer bir yaklaşımla şiire vurgu yapmaktadır. *Edebiyat Dersleri* eserinde; “hisler üzerinde doğrudan doğruya konuşan sanat olduğu için öğretilmez” (Tanpınar; 2016: 51) şeklinde şiir hakkındaki görüşünü açıklar. Şiirle ilgili açıklamalarla Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı, *Hüzün Martları* başlıklı karşılıklı mektuplaşmalarında birden daha fazla başlıklı-başlıksız, ölçülü-ölçsüz vs. şiir parçaları fark edilmektedir.

Karşılıklı yirmi üç mektuplaşmadan oluşan *Hüzün Martları* adlı eserin yedinci mektubunda Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı da şiire başvurmuşlardır. Bunlar kitaptaki mektupların kronolojik sırasıyla alttaki şekilde anlatılmaktadır:

İlk mektup (Kazancı; 2010: 14-15); 9 Nisan 1996 tarihinde başkent Bağdat'ta Mehmet Ömer Kazancı, Nusret Merdan için kaleme aldığı mektubunda şiir de yazmıştır. Kazancı; bu şiirini kanser hastalığından şikâyet eden hastanede yatan dostu şair İsmet Özcan'a yazıp gözleri yaşararak başında okumuştur. Başlıksız, ölçsüz, tek parça, 19 mısra ve 54 sözcükten oluşan şiir, biçimsel özelliklere sahiptir.

Beşinci mektup (Kazancı; 2010: 29); 13 Aralık 1996 tarihinde İsviçre'nin Cenevre kentinde ikamet eden Nusret Merdan, Mehmet Ömer Kazancı'ya yazdığı mektubunda aklında geçtiği yağmurla ilgili anonim çocuk şarkılarından birine başvurmaktadır. “Montaj” veya “iktibas” (Tekin; 2001: 265) yoluyla Merdan'ın mektubuna eklediği başlıksız şiir, tek parçalı, 4 mısralı, 7 heceli ve 14 sözcükten ibarettir. Bununla beraber düz kafiyeli ve mısraların sonunda redif de barındıran bu başlıksız şiirinin yapısal özellikleri bu şekildedir.

Altıncı mektup (Kazancı; 2010: 38); 8 Şubat 1997 tarihinde Bağdat'ta Mehmet Ömer Kazancı'nın yazıp Nusret Merdan'a gönderdiği mektubuna şahsî şiirini de eklemiştir. Mehmet Ömer

Kazancı'nın başlıksız, ölçsüz, serbest şiiri üç parçadan oluşur. Birinci, üçüncü parça 5 mısra ve ikinci parça ise 4 mısradan ibarettir. Böylece 14 mısradan oluşan Kazancı'nın 47 sözcükten ibaret olan şiirinin biçimsel özellikleri böyledir.

Yedinci mektup (Kazancı; 2010: 42-43); Nusret Merdan 25 Mart 1997 tarihinde Cenevre şehrinden Mehmet Ömer Kazancı'ya kaleme aldığı mektubuna şahsî şiirini de eklemiştir. Mektupta yer alan Merdan'ın şiiri başlıksız ve ölçsüzdür. Tek parçadan meydana gelen şiir 12 mısra ve 47 kelimedenden ibarettir.

On dokuzuncu mektup (Kazancı; 2010: 97-98); 2 Temmuz 2001 tarihinde Bağdat'ta çalışan Kazancı Avrupa'da ikamet eden Nusret Merdan'a gönderdiği mektubuna üç tane farklı şiir eklemiştir. Bunlar da aşağıdaki şekilde açıklanabilir:

Mektupta yer alan ilk şiir, Kazancı'nın kaleme aldığı kişisel serbest şiiridir. Bu şiir iki parçadan oluşur. İlk parçası 6 mısra ve diğeri ise 7 mısradır. Böylece toplam 13 mısralı başlıksız şiir 41 sözcükten ibarettir.

İkinci şiir, Irak Türkmenlerin geleneksel meşhur hoyrata başvurulmuştur. "Montaj" veya "iktibas" (Tekin; 2001: 265) vasıtasıyla Kazancı'nın mektubuna eklediği başlıksız hoyrat, 2 mısralı, 7 heceli ve 6 kelimelidir. Bu hoyratın rahmetli İmat Yalnız tarafından da bestelendiğini de Kazancı mektubunda Nusret Merdan'a açıklayıp hatırlatmaktadır (Kazancı; 2010: 98)

Üçüncü ve son şiir ise yine "montaj" (Tekin; 2001: 265) yoluyla Mehmet Ömer Kazancı'nın mektubuna eklediği şiir, tek parçalı, 3 mısralı ve 7 sözcükten ibarettir. Başlıksız ve ölçsüz şiir, şair Nesrin Erbil'in şiiridir. Mehmet Ömer Kazancı, bu mektubunda *Yurt* gazetesinin 31. yıl dönümü münasebeti ile Nesrin Erbil seslendiği şiirinden aklından kalan mısralarını ve onunla tanışma olayını Nusret Merdan'a dile getirmektedir (Kazancı; 2010: 99).

On dokuzuncu mektup gibi yirmi birinci (Kazancı; 2010: 103) mektup da içindeki birden fazla şiir rahatlıkla fark edilebilir ve bunlar şöyledir: Kazancı 23 Şubat 2002 tarihinde Bağdat'ta dostu Nusret Merdan'a mektup yazdığı zaman aniden bayram ile ilgili anonim bir şarkı aklına gelir ve "iktibas" (Tekin; 2001: 265) yoluyla mektubuna

ekler. Bu başlıksız şarkı 2 mısralı ve 6 sözcükten oluşur. 7 hece ile yazılan şarkı, zengin kafiye ve redifleri mısralarının sonundadır.

İkinci şiir, Kazancı'nın kaleme aldığı şahsî serbest şiiridir. Bu şiir 4 parçadan ibarettir. 35 sözcüklü birinci parça 12 mısralı, 50 sözcüklü ikinci parça 16 mısralı ve en son 48 sözcüklü üçüncü parça 18 mısradan oluşur. Başlıksız, ölçsüz şiir 133 sözcükten ibarettir (Kazancı; 2010: 104-106).

Mektuptaki ilk kişisel şiir gibi üçüncü şiir de Mehmet Ömer Kazancı'ya aittir ve bu şiir 2 parçadan oluşur. İlk parçası 9 mısralı ve diğeri ise 3 mısradan ibarettir. Kazancı'nın başlıksız, vezinsiz şiiri 37 sözcükten ibarettir (Kazancı; 2010: 106).

Üçüncü ve son şiir ise yine Mehmet Ömer Kazancı'nın serbest şiiridir. Bu şiir 3 parçadan ibarettir. 22 sözcüklü birinci parça 5 mısralı, 32 sözcüklü ikinci parça 14 mısralı ve 22 sözcüklü üçüncü parça 7 mısradan oluşur. Başlıksız, ölçsüz şiir 26 mısradan ve 76 sözcükten ibarettir (Kazancı; 2010: 107-108).

Yirmi üçüncü mektup (Kazancı; 2010: 117); 16 Haziran 2004 tarihinde Bağdat'ta yaşayan Mehmet Ömer Kazancı; Cenevre şehrinde ikamet eden yakın dostu Nusret Merdan'a mektup yazdığı zaman aniden dostunun "Talihsiz" başlıklı şiirini hatırlayıp "Montaj" (Tekin; 2001: 265) yoluyla mektubuna ekler. Bu serbest şiir, 2 mısra ve 6 sözcükten ibarettir.

4. Özel İsim:

Şubat 2002 tarihinde Gazi Üniversitesi'ne ait TÖMER Yayınları'ndan çıkan *Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi* adlı eserde "canlı veya cansız tüm varlıkları, kavramları karşılayan" (TÖMER; 2002: 29) sözcükler isim veya ad olarak tanımlanır. Başka bir tarife göre ad veya isim "evrendeki bütün canlı ve cansız varlıkları, duygu ve düşünceleri, durumları, bütün bunların birbirleriyle olan ilgilerini karşılayan" (Ateş; 2007: 150) kelimelere söylenir. Ancak isim veya ad türlerine göre iki gruba ayrılır ve bunlar da "cins isimi" ve "özel isim"dir (TÖMER; 2002: 29). Cins isimi; bir cinsten olan varlıkların hepsine verilmiş addır. Okul, kalem, deniz, pamuk, koyun, elma, aldanma, tarak vs. (Ateş; 2007: 150) sözcükleri cins adlarıdır. Özel isim ise bir tür veya tek varlığa verilen isimdir (Ateş; 2007: 150). Bir

tür içindeki varlıkların her birine ayrı ayrı verilen isimler özel isimlerdir (TÖMER; 2002: 29). Dergi, dil, dinî münasebet, edebî ürün (şiiir, piyes, öykü, roman vs.), etkinlik, gazete, kıta, kuruluş, kurum, mekân (vilayet, ilçe, nahiye, kasaba, köy vs.), program, sokak, şahıs, ülke adları özel isimlerdir. İsim veya ad, çeşitli açılarda dallanabilir. Ancak bu kısımdaki çalışmamız dilbilgisi ve yazım kuralları, bakımından gerekli olduğu için *Hüzün Martıları* başlıklı eserde sadece özel isimler üzerine bir inceleme yapılmıştır.

4.1. Yer İsimleri (Vilayet, İlçe, Nahiye, Kasaba, Köy vs.)				
S	Sözcük	Sayfa Numarası	Tekrar (s) Sayfa	Açıklama
1.	<i>Bağdat</i>	13, 14, 16, 21, 25, 33, 36, 39, 45, 47, 49, 50, 61, 64, 70, 68, 69, 73, 76, 81, 82, 86, 89, 96, 100, 103, 109, 110, 113, 114, 118	21, 47, 113 s 2 kez, 61, 64, 70 s da 3 kez tekrarlanmıştır.	Irak'ın başkentidir.
	بغداد	90	0	
2.	<i>el-Amiriye</i>	47, 61	0	Bağdat'ın semtlerindendir.
3.	<i>el-Gazaliyye</i>	61	0	Bağdat'ın semtlerinden biridir
4.	<i>el-Mütenebbi</i>	21, 22, 26	26 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Bağdat'ın ünlü kültürel yerlerindendir.
5.	بابل	90	0	Irak'ın tarihî illerinden biridir.
6.	<i>Tuz</i>	23	0	Salahattin'e bağlı bir ilçedir.
7.	<i>Kerkük</i>	14, 23, 27, 29, 35, 36, 40, 41, 43, 49, 50, 53, 62, 64, 71, 77, 81, 83, 84, 93, 94, 100, 103, 107, 110, 112	27, 35, 84, 93 s 2 kez, 14 s 3 kez, 29, 83 s 4 kez ve 107 s 6 kez tekrarlanmıştır.	Irak'ın en zengin ve önemli illerinden biridir.
8.	<i>Arafa</i>	57, 93, 107, 108	0	Kerkük'ün yeni semtlerindendir.

9.	<i>Cirt Meydan</i>	31	0	Kerkük'ün eski mahallelerindendir.
10.	<i>Hasa</i>	29, 38, 58, 83, 84	0	Kerkük'ü ikiye bölen ırmaştır.
11.	<i>Şaturlu</i>	107	0	Kerkük'ün eski mahallelerindendir.
12.	<i>Hayfa Tobya</i>	74, 93	0	Kerkük'ün kiliselerindendir.
13.	<i>Korya</i>	29, 31, 93	0	Kerkük'ün eski mahallelerindendir.
14.	<i>Musalla</i>	29, 31, 36	31 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Kerkük'ün eski mahallelerindendir.
15.	<i>Piryadı</i>	107	0	Kerkük'ün eski mahallelerindendir.
16.	<i>Erbil</i>	35, 39, 35, 68, 75, 77	77 s 3 kez tekrarlanmıştır.	Irak'ın ikinci büyük ilidir ve Kürdistan Bölgesi'nin başkentidir.
	أربيل	91	0	
17.	<i>Erbil Kalesi</i>	77	0	Erbil merkezinde yer alan tarihî kaledir.
18.	<i>Zanko</i>	58, 77	0	Selahattin Üniversitesi-Erbil, üniversite hocaların semtidir.
19.	<i>Eski Kelek</i>	77	0	Erbil'e bağlı bir ilçedir.
20.	<i>İstanbul</i>	38, 111	111 s 4 kez tekrarlanmıştır.	Türkiye'nin büyük vilayetlerinden biridir.
21.	<i>İzmir</i>	13, 81	82 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Türkiye'nin büyük illerinden biridir.
22.	<i>Köstence</i>	73	0	Romanya'nın şehirlerindendir.
23.	<i>Cenevre</i>	19, 20, 21, 26, 28, 29, 32, 39, 40, 41, 44, 51, 52, 54, 58, 71, 75, 83, 84, 85, 93, 95, 102	19, 20, 40, 54, 93 s 2 kez tekrarlanmıştır.	İsviçre'nin başkentidir.
	جنيف	91, 92	91 s 2 kez tekrarlanmıştır.	
24.	<i>Leman</i>	58	0	İsviçre'de bir gölün adıdır.
25.	<i>Morlon</i>	17, 20	0	İsviçre'nin illerinden biridir.

26.	<i>Suisse</i>	20	0	İsviçre'nin şehirlerindedir.
27.	<i>Alp</i>	58	58 s 3 kez tekrarlanmıştır.	Orta Avrupa'da yer alan dağ silsilelerinden biridir.

4.2. Süreli Yayın İsimleri (Gazete ve Dergi)

S	Sözcük	Sayfa Numarası	Tekrar (s) Sayfa	Açıklama
1.	<i>es-Sakafa el-Ecnebiye</i>	22	0	Arapça çıkan edebiyatla ilgili bir gazetedir.
2.	<i>el-Hayat</i>	56	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
3.	<i>Ahbar el-Yom</i>	56	0	Günlük çıkan Arapça bir gazetedir.
4.	<i>el-Kudüs el-Arabi</i>	72	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
5.	<i>el-Afak el-Arabiyye</i>	98	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
6.	<i>el-Beşir</i>	116	0	Nisan 2003 tarihinden sonra yarı Arapça yarı Türkçe çıkan gazetedir.
7.	<i>al-İttihat</i>	117	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
8.	<i>az-Zaman</i>	117	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
9.	<i>el-Taahi</i>	117	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
10.	<i>es-Sabah</i>	117	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
11.	<i>Yurt</i>	13, 15, 18, 19, 23, 24, 30, 35, 37, 42, 48, 49, 50, 58, 60, 64, 66, 70, 72, 72, 79, 80, 81, 98, 101	15, 19, 24, 30, 37, 98 s 2 kez, 101 s 3 kez ve 72 s 4 kez tekrarlanmıştır.	9 Nisan 2003 tarihine kadar yarı Arapça ve yarı Türkçe çıkan gazetedir.
	يورد	90, 92	0	
12.	الثورة	90	0	Arapça çıkan bir gazetedir.

13.	الجمهورية	90	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
14.	العراقية	90	2 s 4 kez tekrarlanmıştır.	Arapça çıkan bir gazetedir.
15.	العربية	91	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
16.	الفنون	90	0	Arapça çıkan sanatla ilgili bir gazetedir.
17.	القادسية	90	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
18.	الموعد	90	0	Arapça çıkan bir gazetedir.
19.	الف باء	90	0	Edebiyatla ilgili Arapça bir dergidir.
20.	<i>Birlik Sesi</i>	72	0	9 Nisan 2003 tarihine kadar yarı Arapça ve yarı Türkçe çıkan dergidir.
21.	<i>Kardeşlik</i>	101, 117	0	Kardeşlik Ocağı tarafından yarı Arapça ve yarı Türkçe çıkan dergidir.
22.	<i>el-Eklam</i>	22	0	Arapça çıkan bir dergidir.
23.	<i>Azerbaycan</i>	37	0	Azerice çıkan bir dergidir.
24.	<i>Fuzuli Dergi</i>	37, 73	0	Türkçe çıkan bir dergidir.
25.	<i>İştar</i>	56, 67, 69	56 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Arapça çıkan bir dergidir.
26.	<i>Nar Altı</i>	20	0	Türkçe çıkan bir dergidir.
27.	<i>Türk Dili</i>	56	56 s 2 kez tekrarlanmıştır.	TDK tarafından çıkan akademik dergilerden biridir.

4.3. Dil İsimleri				
S	Sözcük	Sayfa Numarası	Tekrar (s) Sayfa	Açıklama
1	<i>Arapça</i>	51, 56, 64, 66, 72, 75, 81, 86, 85, 88, 110, 116, 117	64, 81, 86 ve 116 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Sami dil ailesinin dillerindedir.
2	<i>Fransızca</i>	19, 24, 37, 43	19 s 3 kez, 24, 37, 43 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Hint-Avrupa dil ailesinin dillerindedir.
3	<i>İngilizce</i>	37	0	Hint-Avrupa dil ailesinin dillerindedir.
4	<i>Kürtçe</i>	80	0	Hint-Avrupa dil ailesinin dillerindedir.
5	<i>Türkçe</i>	16, 20, 27, 28, 116	0	Ural-Altay dil grubunun Altay dilleri ailesinde yer alır.
6	<i>Türkmence</i>	40, 58, 64, 66, 72, 78, 79, 80, 81, 83, 88, 93	0	Türk dilleri içinde Güney-Batı Oğuz grubundandır.
4.4. Kıta ve Ülke İsimleri				
S	Sözcük	Sayfa Numarası	Tekrar (s) Sayfa	Açıklama
1.	<i>Avrupa</i>	37, 70, 112	112 s 4 kez tekrarlanmıştır.	Dünyanın yedi kıtalarından biridir.
	الأوربية	91	0	
2.	<i>Avusturya</i>	51	0	Hem cihanın yedi kıtalarındandır hem de ülkelerindedir.
3.	<i>Amerika</i>	62, 103, 130, 112, 114, 115, 118	103, 115 s 3 kez, 114 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Hem dünyanın ülkelerindedir hem yedi kıtalarındandır.
	الامريكية	91	0	
4.	<i>Kanada</i>	51	0	Evrenin ülkelerinden biridir.
5.	<i>Almanya</i>	72	0	Avrupa kıtasında yer alan

	المانيا	91	0	ülkelerindedir.
6.	Fransa	43	0	Avrupa kıtasında yer alan ülkelerindedir.
7.	İsviçre	26	0	Avrupa kıtasında yer alan ülkelerindedir.
	السويسرية	91	0	
8.	Makedonya	56	0	Avrupa ülkelerinden biridir.
9.	Romanya	73	0	Doğu Avrupa ülkelerinden biridir.
10.	بريطانيا	91	0	Avrupa kıtasının ülkelerinden biridir.
11.	هولندا	91	0	Avrupalı ülkelerinden biridir.
12.	Çin	94	0	Doğu Asya ülkelerinden biridir.
13.	Azerbaycan	37, 42, 56, 81	81 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Yedi Türk cumhuriyetlerindedir.
14.	Türkiye	28, 81	81 s 4 kez tekrarlanmıştır.	Yedi Türk cumhuriyetlerinden biridir.
15.	Türkmenistan	56, 85, 98	0	Yedi Türk cumhuriyetlerinden biridir.
16.	Irak	37, 40, 41, 42, 43, 52, 53, 55, 59, 60, 71, 87, 88, 94, 93, 102	59, 60, 87 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Ortadoğu'nun doğu ülkelerindedir.
	عراق	90	0	
17.	Mısır	56	0	Kuzeydoğu Afrika ülkelerindedir.

4.5. Kurum, Kuruluş (Umumî-Özel) İsimleri				
S	Sözcük	Sayfa Numarası	Tekrar (s) Sayfa	Açıklama
1.	<i>Bağdat Hastanesi</i>	65	0	Bağdat'ın hastanelerindedir.
2.	<i>Bağdat Televizyonu</i>	70, 71	0	Irak'ın resmî televizyonlarından biridir.
3.	<i>Bağdat Uydu Kanalı</i>	78, 79	0	9 Nisan 2003 tarihinden önce açılan ilk Irak'ın resmî uydu kanalıdır.
4.	<i>Biyoloji Bölümü</i>	96	0	Bağdat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nin bilimsel bölümlerindedir.
5.	<i>Edebiyatçı ve Yazarlar Birliği</i>	64, 81, 86	86 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Bugüne kadar genel merkezi başkent Bağdat'ta yer alır.
6.	<i>Eğitim Fakültesi</i>	96	0	Bağdat Üniversitesi'ne bağlı fakültedir.
7.	<i>Irak Uluslararası Radyosu</i>	20	0	Irak'ın resmî uluslararası radyosudur.
8.	<i>Kardeşlik Ocağı</i>	116, 117, 118	0	Irak Türkmenleri, Bağdat 1960 yılında kurdukları ilk kültürel kulüptür.
9.	<i>Türkmen Bürosu</i>	86	0	Irak'ın resmî televizyon ve radyosunun bürolarındandır.
10.	<i>Türkmen Cephesi</i>	116	0	Nisan 1995 tarihinde Irak Türkmenleri tarafından kurulan ilk siyasî oluşumdur.
11.	<i>Türkmen Kültür Müdürlüğü</i>	20, 23, 24, 25, 27, 28, 35, 36,	80 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Irak'ın Kültür Bakanlığı'na bağlı genel müdürlüklerinden

		43, 49, 64, 69, 70, 72, 80, 86, 87, 88, 109		biridir.
	مديرية الثقافة التركمانية	92	0	
12.	<i>Türkmençe Bölümü</i>	70, 79, 78	70 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Irak'ın resmî televizyon ve radyosunun bölümlerinden biridir.
13.	<i>Türkmençe Radyosu</i>	58	0	Irak'ın resmî radyosunda açılmıştır.
14.	<i>el-Halidiyye,</i>	57	0	Kerkük'ün merkezinde yer alan anaokullarındandır. Bu okulu tamamlayan öğrencilerinden biri Nusret Merdan'dır.
15.	<i>Kerkük Televizyonu</i>	15	0	Şehirler arası Irak'ın resmî televizyonlarındandır.
16.	<i>Millî Türkmen Parti</i>	117	0	Irak Türkmenleri'nin siyasî partilerinden biridir.
17.	<i>Musalla Lisesi</i>	93	0	Kerkük'ün Büyük Yakası'nda yer alan liselerindendir.
18.	<i>Öğretmenlik Enstitüsü</i>	96	0	Ortaokulu bitirdikten sonra bu enstitüye kayıt yapılabilir.
19.	<i>el-Cemel,</i>	72	0	Almanya'nın Arapça yayınevlerinden biridir.
20.	<i>Fuzuli Türkmen Kültür Merkezi</i>	30	0	Diaspora Irak Türkmenleri tarafından kurulan

				kültürel merkezlerindedir.
21.	<i>Polis</i>	115	0	Resmî güvenlik güçlerindedir.
22.	الصحافة العراقية	90	0	Irak'ın süreli yayınlarına bakan kurum.
23.	القناة التركمانية	91	0	9 Nisan 2003 tarihinden önce Irak'ın resmî kanalında bir saatlik Türkmençe bölümü vardı.
24.	وكالة الانباء العراقية	90	0	9 Nisan 2003 tarihinden önce Irak'ın resmî haber ajansıdır.
25.	الفضائية العراقية	90, 91	0	9 Nisan 2003 tarihinden önce Irak'ın resmî tek uydu kanalıdır.

4.6. Edebî Ürün İsimleri (Şiir, Öykü, Roman, Piyes vs.)

S	Sözcük	Sayfa Numarası	Tekrar (s) Sayfa	Açıklama
1.	<i>Arzu Kamber</i>	19, 24, 37, 84	0	Irak Türkmen aşk hikâyelerindedir.
2.	<i>Bir Ömür Yetmiyor Ki</i>	25, 118	0	9 Nisan 2003 tarihinden sonra Mehmet Ömer Kazancı'nın basılan şiir divan başlıklarından biridir.
3.	<i>Boğaz Kesen Mehmet Fatih</i>	73, 77, 108, 110, 112	0	Nedim Gürsel'in tarihsel roman kitabının adıdır.
4.	<i>Ezhar el-Karenfel fi eş-Şiir el-Türkman,</i>	56, 65, 57	65 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Hani Sahip tarafından Arapça ile yazılan Irak Türkmen şiiri ve şairleri ile ilgili bir eserdir.
	لا تقطفوا هذا القرنفل	52, 56	0	
5.	فضولي البغدادي في جهود الباحثين والدارسين العراقيين	80	0	Faruk Faik Köprülü'nün eserinin ismidir.

6.	<i>Deniz Rüyası</i>	99	0	Nesrin Erbil'in bastığı şiir divan adlarındandır.
7.	<i>Dev Sancılar</i>	49	0	Mevlüt Taha Kayacı'nın yazdığı öykü kitabının adıdır.
8.	<i>Teneke</i>	22, 26, 44	0	Yaşar Kemal'in roman kitaplarındandır. Bu eser Nusret Merdan tarafından <i>es-Safıfa</i> başlığı altında Arapça'ya çevrilmiştir.
9.	<i>Hüzünler Gurbette Büyür</i>	32	0	Nusret Merdan'ın bastırıldığı şiir divanlarından biridir.
10	<i>İnci Üstüne İnci</i>	66	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın bastığı şiir kitabıdır.
11	<i>Kendimi İhbar Ediyorum</i>	31	0	Nusret Merdan'ın yazdığı roman kitabının başlığıdır.
12	<i>Kerkük Şairleri</i>	113	0	13 ciltten oluşan başlıklı eser, Ata Terzibaşı tarafından yazılmıştır.
13	<i>Ölüme Zaman Erken</i>	49	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın şiir divanıdır.
14	<i>Şafak</i>	23, 27, 43, 58, 74, 81, 99	81 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Nusret Merdan, Mehmet Ömer Kazancı ve İsmet Özcan ile ortaklaşa olarak bastıkları ilk ortak divanlarıdır.
15	<i>Türkmen Öykücülüğü- Konuşmalar ve Örnekler</i>	28, 38, 41, 64, 75	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın Irak Türkmen Öyküsü ile ilgili yazdığı kitabının başlığıdır.
	<i>نصوص قصصية تركمانية</i>	75	0	
16	<i>Uçmaktan Kendi Arzumla</i>	59	0	Kahtan Hürmüzlü, ana dille bastığı ilk ve son

	<i>Ayrıldım</i>			şiiir kitabıdır.
17	<i>Yalımlar Gölgesinde</i>	35	0	Celâl Polat'ın yazdığı ve bastığı ilk tefrika roman kitabıdır.
18	<i>Benim Günüm Gecenin İçinden Başlar</i>	24	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın yazdığı şiiir başlığıdır.
19	<i>Bir Gün Hangi Gün</i>	101, 108	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın yazdığı şiiir başlığıdır.
20	<i>Bir Hüzün Şarkısı</i>	32	0	Nusret Merdan'ın yazdığı şiiir başlığıdır.
21	<i>Dikkatli Ol Güzel Çocuk</i>	24, 25, 28	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın yazdığı şiiir başlığıdır.
22	<i>Dünya Can Çekişiyor</i>	64	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın yöresel dille yazdığı piyesin adıdır.
23	<i>Düşe İzin</i>	32	0	Nusret Merdan'ın yazdığı şiiir ismidir.
24	<i>Gurbet Horyatları</i>	32	0	Nusret Merdan'ın yazdığı şiiir başlığıdır.
25	<i>İko</i>	59	0	Nusret Merdan'ın yazdığı tiyatro adıdır.
26	<i>İsmet Özcan Yüreğinin Öbür Adı</i>	19	0	Adı geçen makale Nusret Merdan tarafından yazılmış ve <i>Yurt</i> gazetesinde de yayınlanmıştır.
27	<i>Kurşun Kalem</i>	24, 64	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın yazdığı öykü başlığıdır.
28	<i>Mektubum İntihadır Benim</i>	32	0	Nusret Merdan'ın yazdığı şiiir adıdır.
29	<i>Nasrettin Hoca Kerkük'te</i>	24, 27	27 s 2 kez tekrarlanmıştır.	Mehmet Ömer Kazancı'nın yazdığı öykü başlığıdır.
30	<i>Talihsiz</i>	117	0	Nusret Merdan'ın yazdığı şiiir adıdır.
31	<i>Yarısı Bende</i>	13, 25,	0	Adı geçen şiiir, Mehmet

	<i>Kaldı, Yarısı Sende Kaldı</i>	28, 75, 77		Ömer Kazancı tarafından yazılmış ve <i>Yurt</i> gazetesinde de yayınlanmıştır.
--	--------------------------------------	------------	--	--

4.7. Şahıs İsimleri

S	Sözcük	Sayfa Numarası	Tekrar (s) Sayfa	Açıklama
1.	<i>Abduhalık Errübeyî</i>	26	0	Irak Arap yazarlarındandır.
2.	<i>Abdullah Safin</i>	79	0	Irak Arap yazarlarındandır.
3.	<i>Abdülaziz</i>	64	0	Irak Arap yazarlarındandır.
4.	<i>Abdülvehap el-Beyati</i>	49	0	Irak Türkmen ediplerindedir.
5.	<i>Adnan Kutup</i>	57	0	Irak Türkmen ediplerindedir.
6.	<i>Adnan Sarıkahya</i>	20, 78, 79	0	Hem Irak Türkmen ediplerindedir hem de Bağdat'ta çıkan <i>Yurt</i> gazetesinin kadrolarındandır.
7.	<i>Ayaz Vefalı</i>	37, 42	37 s 2 kez tekrarlanmıştır	Türk ediplerinden biridir.
8.	<i>Ali Marufoğlu</i> <i>Marufoğlu</i>	79	0	Irak Türkmen ediplerindedir.
9.	<i>Ata Terzibaşı</i> <i>Üstat Ata Terzibaşı</i>	80, 113 19, 37, 49, 113	0	Ünlü Irak Türkmen avukat ve edebiyatçılarındandır.
10.	<i>Bedir Şakir es-Seyap</i>	94		Irak'ın modern Arap şairidir.
11.	<i>Behçet Gamgin</i> <i>Gamgin</i>	13, 15, 18, 19, 23, 28, 43, 51, 60, 67, 69, 71, 77, 108, 110, 112 72, 55, 56,	77 s 3 kez tekrarlanmıştır 0	Irak Türkmen edebiyatçı ve müzisyenlerinden biridir.

		57, 81		
12.	<i>Benderoğlu</i>	70	70 s 2 kez tekrarlanmıştır	Tam adı Abdullatif Benderoğlu; Modern Irak Türkmen şairlerindedir.
13.	<i>Bush</i>	112	0	ABD eski cumhurbaşkanıdır.
14.	<i>Celal Polat</i>	35	0	Adı önde gelen Irak Türkmen çevirmen ve romancısıdır.
	<i>Polatlar</i>	48		
15.	<i>Cevdet Kadioğlu</i>	99	0	Irak Türkmen şairlerindedir.
16.	<i>Çavuşoğlu</i>	67	0	Irak Türkmen şairlerindedir.
17.	<i>Dayı Emin</i>	94	0	Kerkük'te bir kütüphanecidir.
18.	<i>Devlet Âte</i>	84	0	Müslüman
19.	<i>Dilmen Güngür</i>	22	0	Türk edebiyatçılarından.
20.	<i>Dr. Çoban</i>	99	0	Ord. Prof. Dr. Çoban Beşirli Irak'taki Türkoloji Bölümleri'nin Duayenidir.
21.	<i>Faruk Köprülü</i>	15, 23, 80	0	Irak Türkmen ediplerindedir.
22.	<i>Fatih</i>	111, 112	111 s 4 kez tekrarlanmıştır	Tam adı Sultan Muhammet Fatih, İstanbul fatihi.
23.	<i>Fatma</i>	36	0	Bir hanımefendinin adıdır.
24.	<i>Fazıl Mahmut</i>	79	0	Bağdat'ta Türkmence ile yayın yapan bölüm kadrolarındandır.
25.	<i>Fevzi Ekrem</i>	23	0	Irak Türkmen şairlerindedir.
26.	<i>Fevziye Tefvik</i>	78	0	Bir Hanım efendinin adıdır.

27.	<i>Fırat</i>	95, 50, 68, 13, 19, 24, 28, 44, 54, 75	75 s 2 kez tekrarlanmıştır .	Nusret Merdan'ın oğludur.
	فرات	92	0	
28.	<i>Fuat Hamdi</i>	64, 80	0	Irak Türkmen ediplerindedir.
29.	<i>Gazanfer Paşayif</i>	37, 42	0	Azerbaycan akademisyenidir.
30.	<i>Gülnaz Bacı</i>	84	0	Bir hanımefendinin adıdır.
31.	<i>Hamza Hamamcıoğlu</i>	14, 18, 20, 24, 27, 28, 35, 44, 43, 46, 51, 52, 56, 57, 59, 83, 93	14 s 2 kez, 44 s 4 kez ve 43 s 3 kez tekrarlanmıştır .	Irak Türkmen öykücü ve romancılarından biridir.
	<i>Hamamcıoğulları</i>	48	0	
32.	<i>Hani Sahip</i>	36, 57, 64, 65, 66	64, 66 s 3 kez ve 65 s 2 kez tekrarlanmıştır .	Tuzhurmatulu Irak Türkmen ediplerindedir.
33.	<i>Hayfa</i>	57	0	Kerküklü bir hanımefendidir.
34.	<i>Hızır</i>	51	0	Hız. Hızır'ın ismidir.
35.	<i>Hicri Dede</i>	64	0	Irak Türkmen şairlerindedir.
36.	<i>Hit</i>	112	0	Tam adı Adolf Hitler'dir.
37.	<i>Homeros</i>	81	0	Antik Yunan entelektüel ve edebiyatçılarından biridir.
38.	<i>İsmail İbrahim</i>	22, 44, 43, 51,52, 56, 57	0	Modern Irak Türkmen Şiirine katkı sunan Arap ediplerindedir.
39.	<i>İlham</i>	25	0	Nusret Merdan, Mehmet Merdan ve Behçet Gamgin'in

				kız kardeşleridir.
40.	<i>İmat Yalnız</i>	98	0	Irak Türkmen şarkıcısıdır.
41.	<i>İrfan Dayı</i>	78	0	Irak Türkmen beyefendisidir.
42.	<i>İsaf</i>	93	0	Kerküklü bir beyefendisidir.
43.	<i>İsmet Özcan</i>	113 99, 77, 14, 15, 19, 27, 36, 38, 41, 51, 52, 55, 57, 72, 74, 94	15, 19, 41, 94 s 2 kez, 14 s 3 kez, 29, 83 s 4 kez ve 107 s 6 kez	Modern Irak Türkmen şairlerinden biridir.
	<i>عصمت اوزجان</i>	92	0	
	<i>İsmet</i>	14, 19, 23, 27, 30, 43, 83	19 s 3 kez, 27 s 4 kez ve 43, 83 s 2 kez tekrarlanmıştır	
	<i>Özcan</i>	23, 14, 15, 36, 18, 19, 49, 74, 113, 64, 65	23 s 9 kez, 36, 65 s 4 kez, 14, 18 s 2 kez tekrarlanmıştır	
	<i>Özanlar</i>	48	.	
44.	<i>Kahtan Hürmüzlü</i>	18, 20, 28, 35, 43, 44, 51, 52, 56, 57, 59, 83, 93	59 s 2 kez tekrarlanmıştır	Modern Irak Türkmen edebiyatçılarından.
45.	<i>Kasım Sarıkaya</i>	20, 25, 28, 44, 87, 86, 109, 116	87 s 2 kez tekrarlanmıştır	Modern Irak Türkmen ediplerindedir.
46.	<i>Kerküklü Kara Merdan</i>	29	0	Nusret Merdan'ın babasıdır.
47.	<i>Limda</i>	94	0	Batılı bir kişidir.
48.	<i>Marbin</i>	57	0	Kerkük'teki el-Halidiye Anaokulu'nda Nusret Merdan'ın öğretmenidir.

49.	<i>Mevlüt Taha Kayacı</i>	18, 20, 28, 35, 43, 44, 49, 50, 51, 93	49, 50 s 2 kez tekrarlanmıştır .	Irak Türkmen öykücü ve ediplerindendir.
50.	<i>Mikofisky</i>	49	0	0
51.	<i>Mosuloni</i>	112	0	Tam ismi Benito Amilcare Andrea Mussolini, İtalyan bir politikacıdır.
52.	<i>Mustafa</i>	20, 28, 44, 50, 53, 54, 75, 85, 95, 96, 97	54 s 2 kez tekrarlanmıştır .	Mehmet Ömer Kazancı'nın oğlunun ismidir.
	<i>Mistik</i>	20, 25, 27, 39, 68	0	
	<i>مصطفى</i>	92	0	
53.	<i>Mustafa Kemal</i>	117	0	Millî Irak Türkmen Partisi'nin Başkanı'dır.
54.	<i>Mühalled el-Mühtar</i>	26	0	Arap yazarlarındandır.
55.	<i>Mehmet Ömer Kazancı</i>	16, 17, 18, 25, 26, 27, 28, 29, 40, 39, 43, 46, 49, 52, 50, 51, 53, 57, 55, 56, 58, 59, 68, 70, 71, 74, 75, 82, 84, 83, 89, 93, 100, 101, 102, 109, 113, 114, 118	25, 28, 40, 43, 50, 51, 55, 58, 84, 93 ve 101 s 2 kez, 52, 57, 74 ve 89 s 3 kez tekrarlanmıştır .	Ziraat Bölümünün profesörlüğünün yayında Modern Irak Türkmen edebiyatçılarından biridir.
	<i>ابو مصطفى</i>	90	0	
	<i>Abu Mıstık</i>	28	0	
	<i>Mustafa Babası</i>	31, 51, 56, 83, 101	0	
	<i>Memet</i>	65	0	
	<i>Sevgili Memet,</i>	20	0	
	<i>Âl-i Kazancı</i>	85	0	

56.	<i>Nusret Merdan,</i>	17, 26, 28, 32, 33, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 54, 60, 61, 62, 63, 65, 67, 68, 69, 75, 76, 77, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 95, 96, 99, 102, 103,104, 106, 108, 110, 114, 118	28, 33, 39, 67, 68, 84, 87, 89, 99, 102 s 2 kez, 63 s 4 kez ve 108 s 3 kez tekrarlanmıştır .	İzmirli Selma Abla'nın eşi olan Modern Irak Türkmen şair, öykücü, oyuncu vs. edebiyatçılarından biridir.
	نصرت مران	92	0	
	<i>Merdan</i>	32, 50, 71	0	
	<i>Âl-i Merdan</i>	85	0	
57.	<i>Napolyon</i>	112	0	
58.	<i>Necdet Demirci</i>	57	0	Modern Irak Türkmen ediplerindedir ve İngilizce profesörlerinden biridir.
59.	<i>Nedim Gürsel</i>	73	0	Türk tarihî romancılarından biridir.
	<i>Gürsel</i>	110, 111, 112	110 s 2 kez ve 112 s 5 kez tekrarlanmıştır	
60.	<i>Nesimi</i>	72	0	Ünlü şairlerden biridir.
61.	<i>Nesrin Erbil</i>	52, 98, 99, 101	98 s 2 kez ve 99 s 3 kez tekrarlanmıştır	Modern Irak Türkmen şairlerindedir.
62.	<i>Nevzat Abdülkerim</i>	20, 25, 28, 44, 64, 70, 72, 87, 86, 109	64 s 4 kez, 70, 87 s 2 kez tekrarlanmıştır .	Modern Irak Türkmen ediplerindedir.
63.	<i>Nimet</i>	20, 25, 27, 28, 31, 44, 50, 53, 54, 75, 85, 85, 96, 101	0	Mehmet Ömer Kazancı'nın kızının ismidir.
	نعمت	92	0	
64.	<i>Nuh</i>	17	0	Hz. Nuh peygamberin adıdır.
65.	<i>Orhan Veli</i>	94	0	Hem Çağdaş Türk şairi hem de Garip şiir hareketinin

				kurucularından biridir.
66.	<i>Ozan</i>	13, 24, 18, 19, 39, 44, 50, 26, 28, 54, 68, 75, 95, 108	13 s 3 kez, 19, 39 s 2 kez tekrarlanmıştır	Nusret Merdan'ın oğlunun adıdır.
	اوزان	92, 92	0	
67.	<i>Pembe Dayaza</i>	84	0	Avrupa'da Müslüman bir hanımıdır.
68.	<i>Rambo</i>	94	0	Çağdaş Batı ünlü şairlerindedir.
69.	<i>Remzi Çavuş</i>	52, 57	0	Irak Türkmen ediplerindedir.
70.	<i>Safvet</i>	102	102 s 2 kez tekrarlanmıştır	Nusret Merdan'ın Türk kökenli damadıdır.
71.	<i>Salah Nevres</i>	52	0	Irak Türkmen edebiyatçısıdır.
72.	<i>Salih Çavuşoğlu</i>	51, 56, 67	0	Irak Türkmen ediplerindedir.
73.	<i>Selahattin Mahiyettin</i>	79	0	Irak Türkmen edebiyatçısıdır.
74.	<i>Selma Abla</i>	13, 17, 18, 20, 24, 28, 27, 32, 38, 39, 43, 42, 44, 50, 54, 68, 75, 82, 85, 89, 117	28, 38, 39, 42, 50, 68, 89 s 2 kez ve 43 s 3 kez tekrarlanmıştır	Nusret Merdan'ın eşi olan İzmirli Selma Hanım Türk edebiyatçı ve yazarıdır.
	<i>Um-Sümer</i>	95, 100	0	
75.	<i>Semin Beyatlı</i>	64	0	Irak Türkmen edebiyatçısıdır.
76.	<i>Sümer</i>	13, 19, 24, 44, 50, 54, 68, 75, 102, 108, 110, 94, 95	19 ve 24 s 2 kez ve 108 s 3 kez tekrarlanmıştır	Nusret Merdan'ın çocuklarından biridir.
	سومر	92	0	
77.	<i>Semra</i>	13	0	Mehmet Ömer
	<i>Mustafa Annesi</i>	39, 96, 97, 117	39 s 2 kez tekrarlanmıştır	Kazancı'nın eşidir.

	<i>Um-Mustafa</i>	20, 25, 28, 32, 44, 50, 53, 54, 60, 75, 95, 97, 84, 85	84 s 2 kez tekrarlanmıştır	
	ام مصطفى	92	0	
78.	<i>Şakir Ahmet</i>	79	0	Irak Türkmen edebiyatçısıdır.
79.	<i>Şakir Nenesi</i>	84	0	Şakir Ahmet'in annesidir.
80.	<i>Ülfet</i>	20, 25, 27, 28, 31, 44, 50, 53, 54, 75, 85, 95, 96, 101	0	Mehmet Ömer Kazancı ve Semra Hanımın kızıdır.
	الفت	92	0	
81.	<i>Ümit Yaşar Işıkhhan</i>	81, 95, 102	81 s 2 kez tekrarlanmıştır	Türk edebiyatçılarındandır.
	<i>Yaşar Işıkhhan</i>	109	0	
82.	<i>Varid Bedir es-Salim</i>	26	0	Arap yazarıdır.
83.	<i>Yağmur</i>	13, 19, 25, 28, 39, 44, 50, 54, 68, 75, 95	95 s 2 kez tekrarlanmıştır	Nusret Merdan'ın çocuklarından biridir.
	ياغموور	90, 92	0	
84.	<i>Yaşar Kemal</i>	22, 44, 49	44 s 4 kez tekrarlanmıştır	Türk Cumhuriyeti'nin ünlü romancılarındandır.
85.	<i>Ziyailer</i>	48	0	Tam adı Dr. Mustafa Ziyai, Irak Türkmen şair ve akademisyenlerindendir.

Yukarıda örnekle açıklamalarla görüldüğü gibi Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı, yaşamları boyunca birçok yerleri gezmişler, şahsiyetlerle tanışmışlar, yerli ve yabancı eserleri okumuşlar, çeşitli yerli ve yabancı süreli yayınlarda ürünleri çıkmış ve bunun gibi pek çok ortak özelliklere sahip olmuşlardır. Böylece her iki yazarın kullandıkları dildeki sözcükler ve söz varlığı kültürün aynasıdır; insanlarla veya bir toplumun fertleriyle ve yaşadıkları çevreleriyle ilgili olan (Zengi; 2023: 524) önemli kavramları yansıtan kelimelerdir.

5. Dil ve Üslup:

Edebî ve bilimsel özelliğe sahip tüm diller değişik yönlerden birbirinden etkilenmektedir. Bu etkileşim dillerin birbirinden sözcük (Khairullah; 2019: 452) alışverişi şeklinde de olabilir. Bu açıklamadan hareket ederek 23 mektuptan oluşan *Hüzün Martıları* adlı karşılıklı mektuplaşma eseri, Irak Türkmen Türkçesi'nin Arap alfabesi ile yazılmış ve Mehmet Ömer Kazancı tarafından standart Türkiye Türkçesi'nin Latin alfabesine aktarılıp kitaplaştırılmıştır. Ancak eserdeki 17. mektubu, Kazancı'nın acil 16. mektubu üzerine Nusret Merdan'ın mektubunu Irak Türkmen Türkçesi ile yazması yerine Arapça olarak kaleme almıştır.

Dil yönünden eserdeki mektuplar, yalın, açık, samimî bir dil ve üslupla her iki edebiyatçı, içsel cihanlarını kâğıtlara dökmüşlerdir. Mektuplarda başvurulan dil, dönemine göre hem sadedir hem de noktalama ve dil sapması, cinsel veya toplumda ayıp sayılan sözcüklere yer verilmemiştir. Bu mektuplar, vasıtasıyla okuru, her iki yazarı zaafı, endişeleri, sıkıntıları, ıstırapları, zevkleri ve nükteleriyle, kısaca insan olarak yeniden olur tanıyacaktır (Kerman; 2017: 9). Karşılıklı mektuplar uzun ve karmaşık bir dil yerine kısa ve açık cümlelerle yazılmıştır. Eser genelinde Irak Türkmen Türkçesi'nin yöresel dil özelliklerine sahiptir. Böylece eser bazı paragraflarında standart Türkiye Türkçesi'nin hem dilbilgisi kurallarına hem de yazım kılavuzuna da aykırıdır. Ancak her iki yazarda kullandıkları Kerkük yerel ağzındaki bazı kelimeler hem mektuplarına bir güzellik katmış hem de yaşayıp büyüdükleri yörenin eskiye dayanan özleminin, hasretinin kanıtı olarak görülmektedir.

Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı mektuplarında edebiyat kitapları, çeşitli süreli yayın (dergi& gazete) gibi edebiyatla ilgili sözcük ve kavramlarına bol bol yer verilmiştir. Amaç hem o döneme ait atmosferi daha canlı ve gerçekçi biçimde yansıtabilmek hem de okuru bu alanlarla ilgili olarak kavram ve terimlerini verip bilgilendirmesidir. Mesela: “Playstation, bilgisayar, internet, mail, yahoo” gibi sözcükler o dönem için yeni kelimelerdir.

Hüzün Martıları adlı eserde başvurulan üslup genellikle yalın, açık ve nettir. Süslü ve uzun betimlere veya dikkati dağıtacak gereksiz

ayrıntılara yer verilmemiştir. Yani eserde; bu üslup türlerine yer verilmiş: çoğunlukla tahkiye veya öyküleme, düşünsel ve eleştirel üslubu paragrafların ağırlığındadır.

SONUÇ

Genel Türk Edebiyatı'nın bir parçası olarak adlandırılan Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nda (Shareef; 2023: 552) mektup edebî çeşidi, diğer edebî çeşitlerle karşılaştırarak yok denecek kadar az kaleme alınmıştır. Bu bağlamda *Hüzün Martıları* adlı eser incelendiği zaman sadece Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı'nın arasındaki kişisel bir iletişimi değil, aynı zamanda dönemselsel ve toplumsal bir panoramayı da ortaya koymaktadır.

Kitapta yer alan mektupların dili, içeriği ve yapısı, eserlerin yazıldığı dönemin sosyal ve kültürel arka planını da yansıtmaktadır. *Hüzün Martıları*, Nusret Merdan'ın yazdığı mektuplar, bireysel hüznün ve umutsuzluk temalarını derinleştirirken, Mehmet Ömer Kazancı'nın yanıtları ise toplumun kolektif acılarını ve dayanışma arayışını ifade etmektedir. Uzak mesafe ve yakın dostluk arasında gerçekleşen karşılıklı mektuplaşma, her iki yazarın da kişisel ve toplumsal endişelerini ele almaktadır. Aynı zamanda Irak Türkmen toplumunun yaşadığı ve karşılaştığı zorlukları da kısmen gün yüzüne çıkarmaktadır.

Eserin dili ve yapısı, mektup türünün yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda derin bir edebî ifade biçimi olduğunu kanıtlamaktadır. Karşılıklı mektupların yazıldığı dönem ve mekân, yazarların ruh hâli ve toplumsal etkiler hakkında derinlemesine bir anlayış sunar. Böylece *Hüzün Martıları*, edebî bir eser olmanın ötesinde, duyguların ve toplumsal olayların derinlemesine ele alındığı bir yapıttır. Mektupların özenli ve etkili kullanımı, bu eserin hem kişisel hem de toplumsal bağlamda kalıcı bir iz bıraktığını ve Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nda önemli bir yer sahiptir.

Hüzün Martıları, Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nda mektup türünün edebî potansiyeline ve toplum üzerindeki etkisine dikkat çeker. Kitapta dikkati çeken bir diğer husus da bazı mektupların içinde nazım parçalarına yer verilmesidir. Örnek olarak “birinci, beşinci,

altıncı, yedinci, on dokuzuncu, yirmi birinci” ve son olarak “yirmi üçüncü” mektuplarda sıkça şiir parçalarına yer verilmiştir.

Özel isimler bakımından da *Hüzün Martıları* başlıklı eserde toplam **218** özel isme başvurulmuş ve bunlar çalışmamıza ilişkin ayrıntılı sayısal verileri aşağıdaki şekilde listelenmiştir.

1. Yer İsimleri (vilayet, ilçe, nahiyeye, kasaba, köy vs.)	27
2. Süreli Yayın (gazete ve dergi) İsimleri	27
2.1. Gazete	18
2.2. Dergi	9
3. Dil İsimleri	6
3.1. Arap alfabesi	3
3.2. Latin alfabesi	3
4. Kıta ve Ülke İsimleri	17
4.1. Kıta	3
4.2. Ülke	16
4.3. Avrupa ülkesi	7
4.4. Türk cumhuriyetleri	3
4.5. Asya ülkesi	2
4.6. Afrika ülkesi	1
5. Kurum, Kuruluş (Umumî-Özel) İsimleri	25
6. Edebi Ürün İsimleri (şiir, öykü, roman, piyes vs.)	31
6.1. Şiir	18
6.2. Öykü	5
6.3. Piyes	2
6.4. Roman	4
7. Şahıs İsimleri	85
7.1. Erkek	70
7.2. Kadın	15

Son olarak makalemizin yayınlanmış tarihine kadar, Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı'nın *Hüzün Martıları* adlı eserde ortaya koydukları karşılıklı mektuplar, Modern Irak Türkmen Edebiyatı'nda ilk basılan eserdir.

KAYNAKÇA

al-Jabbari, Rawyar Abbas Jaafar (2024), “Orhan Veli Kanık'ın Montör Sabri Adlı Şiiri Üzerine Bir Çözümleme”, *Kirkuk University Journal- Humanity Studies*, Sayı 1, Cilt 19, Kerkük.

al-Jabbari, Rawyar Abbas Jaafar (27 Ekim 2021), *Irak Türkmen Romanları Üzerine Bir İnceleme 1915-2018*, Sakarya Üniversitesi, (Yayınlanmış Doktora Tezi), Sakarya.

Ateş, Kemal (Eylül 2007), *Türk Dili*; İmge Kitabevi Yayınları, 7. baskı.

Beyatlı, Kemal (Haziran 2010), “Nusret Merdan ve Mehmet Ömer Kazancı’nın 3. Ortak Kitabı Hüzün Martları Çıktı”, *Kardeşlik* dergisi, 247-248, Bağdat.

Ekici, Abdullah (2015), *Ferheng (Soranî-Kurmancî-Tirkî)*, Sîtav Yayınları, 1. baskı, Ankara.

Güzel Yazılar Mektuplar (2014), (Haz. İsmail Parlatır), Türk Dili Kurumu Yayınları, 3. baskı, Ankara.

Kara, Funda (2001), *Namık Kemal’in Mektuplarında Söz Dizimi*, Atatürk Üniversitesi, (Yayınlanmış Doktora Tezi), Erzurum.

Karademir, Fevziye, Gümüş, Nezir, İlhan, Ziver, Korkut, Ahmet (2014), *Ferheng (Kurdî-Tirkî)*, Türk Dili Kurumu Yayınları, 1. baskı, Ankara.

Kazancı, Mehmet Ömer (2020), *Kalemdaşlarım*, Fuzuli Matbaası, 1. baskı, Kerkük.

Kazancı, Mehmet Ömer (Kerkük, 25 Mayıs 2024), Zirve Araştırma Merkezi, Saat: 17:11, Şahsî Görüşme.

Kemal, Yahya (2017), *Edebiyâta Dâir*, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, 11. baskı, İstanbul.

Khairullah, Hamdi Lateef (2019), “Irak Türkmencesinde Farsça Alıntı Kelimeler ve Kullanılışları”, *Kirkuk University Journal- Humanity Studies*, Sayı 2, Cilt 14, Kerkük.

Kot, Yasemin (2009), *Ahmet Rasim’in Şehir Mektupları ve Romanya Mektupları’nda Söz Varlığı*, Celal Bayar Üniversitesi, (Yayınlanmış Yüksek lisans Tezi), Manisa.

Merdan, Nusret (10 Ekim 2020), *Günaydın Gece*, (Haz. Kanî Jabbari), Avcı Basım Yayınevi, 1. baskı, Kerkük.

Merdan, Nusret ve Kazancı, Mehmet Ömer (2010), *Hüzün Martları (Karşılıklı Mektuplaşmalar 1996-2004)*, 1. baskı, Kerkük.

Namık Kemal (1991), (Haz. Şükran Kurdakul), Altın Kitaplar Yayınevi, 2. baskı, İstanbul.

Okan, Acar (Şubat 2008), *Yesevî Torunlarına Mektuplar*, Kerkük Vakfı Yayınları, 1. baskı, İstanbul.

Öğrenciler İçin Türkçe Sözlük, (Ekim 2004), Dil Derneği Yayınları, Genişletilmiş 2. baskı, Ankara.

Püsküllüoğlu, Ali (2015), *Edebiyat Sözlüğü*, Arkadaş Yayınevi, 1. baskı, Ankara.

Sazyek, Hakan (Eylül 2015), *Roman Terimleri Sözlüğü (Roman Sanatından Yüz Terim)*, Hece Yayınlar, 2. baskı, Ankara.

Shareef, Mohammed Ali (1 Haziran 2023), “Irak Türkmen Edebiyatı Tarihi Hakkında Düşünceler”, *Adab al-Rafıdayn*, Sayı 53, Cilt 93, Musul.

Şahin, Tufan (2023), *Türk Dili ve Edebiyatı Özel 9. Sınıf*, Pano Yayınevi, 1. baskı, Ankara.

Tanpınar, Ahmet Hamdi (Kasım 2016), *Edebiyat Dersleri*, (Haz. Abdullah Uçman), Dergâh Yayınları, 4. baskı, İstanbul.

Tanpınar'ın Mektupları (Nisan 2017), (Haz. Zeynep Kerman), Dergâh Yayınları, 7. baskı, İstanbul.

Tekin, Mehmet (Mart 2016), *Roman Sanatı I*, Ötüken Neşriyat, 14. basım, İstanbul.

Türkçe Sözlük (2009), (Haz. Şükrü Haluk), Türk Dili Kurumu Yayınları, 10. baskı, Ankara.

Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi (Şubat 2002), Gazi Üniversite TÖMER Yayınları, 1. baskı, Ankara.

Zengi, Siham (19-20 Ekim 2023), *Erbil Kale Destanı'nda Kişi Adlarına Dayalı Söz Varlığı*, XV. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı, Sakarya Üniversitesi, Asos Yayınları, Ankara.

Zengi, Siham (2022), *Irak Türkmen Türkçesinin Kelime Dağarcığı Örnek Olarak Erbil Kale Destanı*, Geçmişten Geleceğe Türk Dünyası, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Erzincan.

Zengi, Siham (Mart 2019), *Gulam Baba'ya Selam Destanında Söz Varlığı*, Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.